

Osho over anxiety

Het Engelse woord anxiety komt van een Latijnse wortel die vernauwing betekent, en in het begin werd het woord gebruikt voor de intrede van een ziel in een baarmoeder. De eerste anxiety wordt dus gevoeld wanneer een ziel een baarmoeder binnengaat, omdat alles wordt vernauwd; een oneindige ziel wordt een klein lichaam. Dit is het meest pijnlijke proces dat mogelijk is, alsof de hele hemel gedwongen is om in een zaadje binnen te gaan. Je weet het niet omdat het zo pijnlijk is dat je totaal bewusteloos raakt.

Er zijn twee pijnlijke processen. Je hebt misschien Boeddha's uitspraak gehoord: 'Geboorte is pijn, dood is pijn.' Dit zijn de grootste pijnen, de grootste kwellingen die mogelijk zijn. Wanneer het oneindige eindig wordt in de baarmoeder, is dat pijnlijk, het is anxiety; en wanneer het oneindige weer uit het lichaam wordt gehaald, is er smart en pijn.

Osho, A Bird on the Wing #7.

Boeddha zegt: de wereld staat in brand...

Wat bedoelt Boeddha met brand? Hij bedoelt smart. Wat Søren Kierkegaard bedoelt met smart, anxiety, wanhoop, ellende, dat is wat Boeddha bedoelt met brand. Het is een symbool. Iedereen staat in brand omdat iedereen verdeeld is, gespleten, schizofreen. Iedereen staat in brand omdat er grote anxiety in de wereld heerst; de anxiety van 'of ik het deze keer wel of niet ga redden.' Er is grote smart in elk hart - de smart om zichzelf niet te kennen, de smart om niet te weten waar we vandaan komen en waar we naartoe gaan, en wie we zijn en waar dit leven om draait. Wat is de zin van het leven? -- Dit is onze smart, onze kwelling.

Het leven lijkt zo zinloos te zijn, zo volkomen zinloos, een mechanische herhaling. Je blijft dezelfde dingen doen, steeds maar weer -- waarvoor? De smart is dat de mens zich voelt als iets heel toevallig; er lijkt geen betekenis te zijn. En de mens kan niet leven zonder enige betekenis te ervaren, zonder te ervaren dat hij iets zinvols bijdraagt aan de wereld, dat hij nodig is voor het bestaan, dat hij niet slechts een nutteloos verschijnsel is, dat hij niet toevallig is, dat hij nodig is, dat hij iets enorm belangrijks vervult. Als men dit niet gaat voelen, blijft men in brand staan.

De existentialistische denkers hebben vele woorden bekend gemaakt. Een van die woorden is 'smart'; smart is geestelijke kwelling. Het is niet zo dat iedereen het voelt; mensen zijn zo saai, zo dom, zo middelmatig. Dan zullen ze de smart niet voelen, ze zullen hun hele leven kleine dingen blijven doen en ze zullen sterven. Ze zullen leven en sterven zonder te weten wat het leven werkelijk was.

Wanneer mensen sterven, worden zij zich er voor het eerst van bewust dat zij geleefd hebben; in het zicht van de dood worden zij alert: 'Ik heb een kans gemist.' Dat is de pijn van de dood. Het heeft niets direct met de dood te maken, maar alleen indirect. Wanneer iemand sterft, voelt men grote pijn; die pijn heeft niets met de dood te maken. De pijn is: 'Ik heb geleefd en nu is alles voorbij en heb ik niets zinvols kunnen doen. Ik ben niet creatief geweest, ik ben niet bewust geweest, ik heb mechanisch geleefd, ik heb als een somnambulist geleefd, een slaapwandelaar.'

De middelmatige geest blijft maar leven zonder zich zorgen te maken. Hij schijnt gelukkiger te zijn dan de intelligente mens; hij lacht, hij gaat naar de club en naar de film, hij heeft duizend-en-één bezigheden, en hij is erg druk nergens mee. Hoe intelligenter je bent, hoe gevoeliger je bent, hoe meer je zult voelen dat dit leven - de manier waarop je het leeft - niet de juiste manier is, niet het juiste leven is; er klopt iets niet in dit leven.

De onintelligente mens leeft als drijfhout; hij gaat zo op in sightseeing dat hij het ultieme vergeet, hij vergeet het doel, hij vergeet de reis. Hij gaat te veel op in sightseeing. Hij is nieuwsgierig, maar zijn nieuwsgierigheid is overbodig. Hij onderzoekt nooit, want onderzoek vergt lef, onderzoek is riskant. Onderzoeken betekent dat je voor grote problemen komt te staan, dat je ultieme problemen tegenkomt, en wie weet of je die wel of niet kunt oplossen? Hij blijft alleen nieuwsgierig. De nieuwsgierige mens is de

domme mens; zijn nieuwsgierigheid houdt hem bezig, hij gaat op in zijn nieuwsgierigheid, zodat hij zich nooit bewust wordt van de echte problemen.

Osho; The Dhammapada, The Way of the Buddha, Vol 5 #1.